

ידיעון חינוך סביבתי ינואר 2011 חודש שבט תשע"א

משמאל למעלה עם כיוון השעון:
אהוד שטיין- מנהל אגף איכות
הסביבה, עופר בן-חורין, מורן גלדור,
שירלי רוזנצויג ויפעת גואטה

בתחילת חודש דצמבר פרצה דליקה ביערות הכרמל. השריפה האיומה הראתה לנו עד כמה אנחנו שבריריים. האירוע הראה לנו את התוצאות ההרסניות של חוסר תשומת לב, זלזול, חוסר מוכנות ואדישות. תחקורים יבוצעו והכשלים עוד ילמדו, אולם ראוי כי כל אחד ישאל את עצמו את השאלה: "האם יש בכוחי לעשות דבר מה?"

החכמה היא למנוע את האירוע הבא ולהתכונן אליו, גם אם לא ניתן לצפות את מועדו. למען הסר ספק, החינוך הסביבתי לא בא בכדי לתאר חזון אפוקליפטי לכדור הארץ. המטרה היא לחנך לחיים טובים יותר ואיכותיים יותר.

חיים טובים יותר אינם בהכרח שפע מזון, מאחר וזה מביא עמו מחלות כמו סוכרת והשמנה. חיים טובים יותר אינם בהכרח רכב בעל מנוע חזק יותר, מאחר וזה מביא עמו זיהום אוויר, יותר כבישים ורעש.

איכות חיים יכולה להיות גם אוויר נקי, מים טעימים, עיסוק בספורט ורוגע.

נאמר לא מכבר כי במחצית הראשונה של חייו, עוסק אדם בהרס בריאותו לשם עשיית כסף ובמחצית השנייה, מבזבז את כספו בכדי לשקם את בריאותו.

חינוך לצריכה נבונה ושקולה, שמירה על הצומח והחי, צמצום כמות הפסולת ותכנון סביבתי נכון, יובילו בהכרח לשיפור באיכות חיים. הידיעון מובא אליכם בכדי לאפשר לכם לקחת חלק פעיל ומיידי בשיפור איכות החיים שלכם, של היקרים לכם ושל כלל תושבי כדור הארץ. בקריאתכם את הידיעון תוכלו להתרשם מהפעילויות שנערכות במרכז החינוך, לקבל מידע אודות שיתופי פעולה וכמובן – להציע הצעות לשיפור.

לא מחכים לניסיון – למען הסביבה עושים !

בברכת שנה טובה וירוקה,

צוות המרכז לחינוך סביבתי

החינוך הסביבתי בפ"ת – עבר, הווה, עתיד

מאת: שירלי רוזנצויג, מנהלת המרכז לחינוך סביבתי

המרכז לחינוך סביבתי, הממוקם בשכונת נווה עוז, הינו חלק מאגף איכות הסביבה בעיריית פ"ת. המרכז הוקם ב 1989 ביוזמת מר אהוד שטיין, מנהל אגף איכות הסביבה ומאז נוהל ע"י הגב' יפה גלילי, אשר עמלה במשך למעלה מ 20 שנה לקידום החינוך הסביבתי בעיר.

בשנים האחרונות, עבר החינוך הסביבתי בארץ שינויים רבים, ועימו גם החינוך הסביבתי בפ"ת. בשנה האחרונה, עם כניסתי לתפקיד, המרכז שופץ מחדש ברוח הקיימות והשימוש החוזר בפסולת, בעיצובו של האמן אורי בן צבי, חודשה ספריית הקיימות,

גויס צוות עובדים מקצועי ומחויב, ושפע של תוכניות חינוכיות והשתלמויות יצאו וייצאו לדרך....

אני מזמינה אתכם- אנשי חינוך ותלמידים, עמיתיי עובדי העירייה ונבחרים, הורים וילדים, תושבים וכל מי שאיכפת לו מסביבתו הקרובה, להתעדכן בידיעון החודשי, להיעזר בשירותי המרכז,

ולקחת חלק פעיל בקידום החינוך הסביבתי וחינוך לקיימות בפתח תקוה. בדרך משותפת זו נוכל לאפשר פתח תקוה גם לדורות הבאים.

צרו קשר עם שירלי בכתובת הדוא"ל shirlyr@ptikva.org.il

טלפון במרכז לחינוך סביבתי 03-9246549 חפשו אותנו בפייסבוק

כתובתנו: רחוב אבי אורן פינת הצייר צבי שור, בצמוד לחטיבת הביניים "בן גוריון".

החודש שהיה

במהלך החודשים נובמבר- דצמבר התקיימו ב"מרכז לחינוך סביבתי" מספר השתלמויות והכשרות:

א.השתלמות "קיימות וקומפוסט" בהנחיית עמיעד לפידות -

בשיתוף אגף גני ילדים ומשרד החינוך- פיקוח גנ".
סדרה של 3 מפגשים בהם התוודעו הגננות לטיפול בפסולת אורגנית, כחלק מהחוויה החינוכית בגן הילדים.
בתום ההכשרה חולקו קומפוסטרים לגני הילדים.
השתלמות זאת היא חלק מתהליך ליווי שנתי שעוברים 30 גני ילדים, במטרה להפוך את הגן לאיכותי יותר, והן לסביבתי יותר, כחלק ממגמה עירונית של לימודי איכות סביבה, החל מהגיל הרך ועד לגיל הזהב.
להלן שמות הגנים שהשתתפו בהשתלמות: גן יהלום, גן ספיר, גן ורד, גן חרמון, גן אגמון, גן דרור, גן לימון, גן דקל, גן שורק, גן נחל, גן ערוגות, גן בשור, גן ירקון, גן חצור, גן הרדוף, גן עומר, גן צבר, גן רותם, גן שקמה, גן גלעד.

ב.הכשרת חונכי פר"ח בהנחיית צוות המרכז לחינוך סביבתי-

בשיתוף פעולה ייחודי בין אגף איכות הסביבה, פרויקט פר"ח ואוניברסיטת בר אילן, הוכשרו 14 סטודנטים להיות מדריכי חונכי קיימות.
הסטודנטים שעברו את המיונים הקפדניים, הוכשרו במשך יומיים אינטנסיביים במרכז לחינוך סביבתי, ע"י צוות המרכז.
בתום ההכשרה שובצו הסטודנטים בביה"ס: ביאליק, פיק"א, הדר ואורנים, במתחם גני-הילדים "משה סנה" הכולל שבעה גנים ובחווה החקלאית פ"ת.
כעת אחראים הסטודנטים על הטמעת הקיימות במוסדות הנ"ל, בסיוע הערכות "קיימות- כי הכל קשור" שהופקו ע"י המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך.

ג.מפגש בנושא המגוון הביולוגי בחצר ביה"ס - בהנחיית שלומית ליפשיץ-

בתאריך 15/12/2010, התקיים במרכז לחינוך סביבתי מפגש עם מורות המדעים בנושא מגוון ביולוגי בחצר בית הספר.

מטרת המפגש הייתה לעודד את הכרת מגוון המינים בסביבה הקרובה, מתוך מגמת שימור טבע עירוני.

במסגרת המפגש התוודעו המורות לדרכים שונות של הכרה והגדרה של מגוון מיני צמחים ובע"ח, וקיבלו טיפים שימושיים ליצירת גינה מזמינה המושכת מגוון מיני בע"ח, פרפרים וציפורים אל גינת ביה"ס.

בתום המפגש זכה כל ביה"ס לשלח נציגות ב 1000 ש"ח ליצירת גינה אקולוגית מזמינה בביה"ס.

להלן שמות בתי הספר ששלחו נציגות: אמיר, אורנים, ביאליק, דרכי נועם, הדר, נווה עוז, נעמי שמר, קפלן, שמעוני וחט"ב בן גוריון.

**בימים אלו, יוצא לדרך פרויקט תיעוד מגוון המינים של העיר פתח תקוה .
בתי ספר המעוניינים להצטרף לפרויקט אשר יכלול פעילויות הגדרה, תיעוד וצילום מיני בע"ח וצמחים בביה"ס ובסביבה הקרובה, בשנת הלימודים**

תשע"א או תשע"ב, מוזמנים להירשם לפרויקט במייל shirlyr@ptikva.org.il

אתר "סבבה" עודכן

אתר הילדים והנוער של המשרד להגנת הסביבה, עודכן לאחרונה ומומלץ לבקר בו.
האתר מכיל תכנים רבים וביניהם תוכלו למצוא מידע בנושאי אנרגיה, מים, בעלי חיים, פסולת ומחזור, מפגעים, אקלים ועוד.

כתובת האתר היא http://kids.gov.il/sababa/sababa_pool/

סבבה

שומרים על הסביבה

ומה צפוי בחודש הבא?

הכשרת קבוצת המנהיגות הצעירה של "ילדי נתיב האור" במרכז לחינוך סביבתי

תוכנית "נתיב האור", הינה תוכנית חינוכית-קהילתית להטמעת נושא הבטיחות ושימוש נכון בחשמל, הפועלת בפ"ת זו שנה שנייה ברציפות. במסגרת תוכנית זו נפגשים הילדים עם עובדי חברת חשמל, אשר מדגימים לילדים סוגי אנרגיה חלופית ומלמדים אותם התנהגות נכונה, בטוחה וחסכונית באנרגיה, בסביבה צורכת חשמל. במסגרת מגמת ההתייעלות האנרגטית של פ"ת, החתומה על אמנת פורום ה-15 להפחתת גזי חממה, הוחלט על שיתוף פעולה בין חברת החשמל, מכון יעדים, משרד החינוך, מינהל החינוך ומינהל שפ"ע, ועל הכשרת קבוצת המנהיגות העירונית הצעירה של ילדי נתיב האור, במרכז לחינוך סביבתי פ"ת.

ההכשרה תתקיים בתאריכים 30.1.11, 13.2.11 בין השעות 8:00-13:00,

בהנחיית לימור ויגדר, מבי"ס יד לבנים, בשיתוף שירלי רוזנצויג, מנהלת המרכז לחינוך סביבתי, יפה יחזקאל, מנחת מכון יעדים ורון בן יהודה, פרויקטור חברת חשמל. במסגרת ההכשרה נוסף על תכני התכנית הארצית, יחשפו התלמידים לתכני העשרה בתחום הקיימות וההתייעלות האנרגטית בפ"ת.

בתום ההכשרה יהוו התלמידים שגרירים להפצת המסר של שימוש חסכוני ובטוח בחשמל, בבתי הספר ובקהילה, כמו כן ייקחו חלק בשלל פעילויות הסברה ייחודיות שיתקיימו במהלך חודש איכות הסביבה.

לפרטים אודות התוכנית יש לפנות אל יפה יחזקאל בדוא"ל: yaffaye@gmail.com

הולכים רחוק הולכים ירוק

מינהל החינוך, בראשות מר יעקב בן שמחון סגן ראש העיר וראש מינהל החינוך, בשיתוף עם אגף איכות הסביבה, מקדמים בפ"ת מזה שנתיים, יוזמה חינוכית של הליכה בטוחה ברגל לביה"ס בימי שישי. התלמידים מגיעים לבית הספר ברגל, ללא הסעה או רכב פרטי, ובכך גם תורמים להפחתת זיהום האוויר מכלי הרכב, וגם מקיימים אורח חיים בריא יותר. להלן שמות בתי הספר הלוקחים חלק בפעילות החינוכית המבורכת הזאת שבשנת הלימודים תשע"א: אורנים, שיפר, שמעוני, קרול, הס, יובלים, קיבוץ גלויות, הוברמן, נעמי שמר ונווה גן. אנו קוראים לבתי ספר נוספים ללכת בעקבות האחרים.....

הכוכב הירוק

כוכבי ירוק'ט בחנוכה

בבתי הספר היסודיים: אהוד מנור, נווה עוז וביאליק,

חגגו את חג החנוכה ב"אור ירוק". בשלושת בתי הספר התקיימו תערוכות

של חנוכיות שהכינו תלמידי בית הספר, מפסולת בשימוש חוזר.

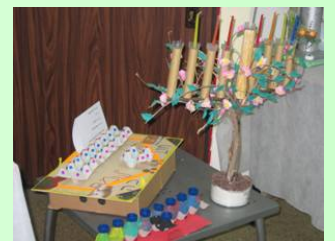
מעבר למסר הערכי המחבר אותנו למסורת היהודית, הודגש המסר הסביבתי.

אנו קוראים לשאר בתי הספר להירתם הן בחג החנוכה בשנה הבאה, והן בשאר חגי ישראל

ליצירה בחומרים בשימוש חוזר. זאת במטרה להפחית את כמות הפסולת המיועדת להטמנה, ולחנך את ילדינו לשמור על הסביבה.

מימין לשמאל:
חנוכיות מבי"ס
ביאליק, נווה עוז
ואהוד מנור

רוצים להפיק הידיון הבא ?

מנהלים, מורים, תלמידים ותושבים
שיחאו איתנו פעילות שקיימתם או הצעה לפעילות או טיפ ירוק
בתחום החינוך הסביבתי ואנו נפרסמה!
כמו כן תוכלו לשלוח חיבורים, תמונות וכף דבר הצופה בדעתכם
וקשור לקיימות ולהגנה על הסביבה.
המצונינים להשתתף מוזמנים לשלוח את ההצעות,
בצירוף תמונה, אל הדוא"ל: moranga@ptikva.org.il

גאוות המיחזור

*במהלך חודש דצמבר, בשיתוף פעולה בין המרכז לחינוך סביבתי, אגף התברואה, אגף מינהלה במינהל החינוך וחברת ק.מ.מ החל מבצע חלוקת מתקני המיחזור לבתי הספר היסודיים והעל יסודיים. עד כה, למעלה מ-40 בתי ספר קיבלו את מתקני המיחזור החדשים והצטרפו לגל צמצום הפסולת השוטף את העיר בימים אלו, עם כניסתם של הפחים הכחולים, למיחזור נייר ועיתונים, לבתי האב ברחבי העיר (בתמונה משמאל).
בבית הספר היסודי "אהוד מנור" הגדילו לעשות ולבשו ירוק תרתי משמע (בתמונה מימין).
האפודות הירוקות שהילדים לבשו היו בבחינת אמירה דורית של דור שנלחם למען סביבה איכותית יותר.
*ולגאוות מיחזור נוספת -
ביה"ס נעמי שמר זכה בהגרלה הארצית "מיחזור למטרה!" שערך תאגיד המיחזור אל"ה.
אנו מברכים את בית הספר על הזכייה וקוראים לבתי ספר נוספים למחזר ולמחזר!
מעוניינים למחזר וזקוקים לסיוע?
צרו עמנו קשר בדוא"ל oferbe@ptikva.org.il

בעקבות הפסולת

מאת: עופר בן חורין, רכז החינוך לצמצום פסולת

הקומפוסטרים מגיעים לפתח תקוה - שירות חדש לתושב

פתח תקוה נמנית בין 15 הערים הגדולות בארץ, החתומות על אמנת פורום ה-15 להפחתת גזי חממה, וכן הציבה לעצמה כיעד מרכזי את נושא צמצום כמות הפסולת בעיר. לידע כללי, עבור על כל טון פסולת שמועבר להטמנה, הערייה מחויבת בתשלום היטל הטמנה, שבשנת 2011 צפוי לגדול בצורה משמעותית. יש לציין, שמדינות באירופה אשר העלו את היטל ההטמנה הצליחו להפחית באחוזים רבים את כמות הפסולת המוטמנת בקרקע מכאן, שרשות מקומית שתפחית את כמות הפסולת המוטמנת בקרקע תחסוך מיליוני שקלים בשנה. מיליוני שקלים שיכולים לשמש את תושבי העיר לחינוך, רווחה, תרבות והקמת תשתיות חדשות. המשרד להגנת הסביבה, מחזיר חלק מתקציב היטל ההטמנה חזרה לרשות המקומית, לטובת תשתיות ותוכניות חינוכיות בנושא צמצום פסולת. הדרך היעילה, הזולה והטובה ביותר לצמצם את כמות הפסולת המועברת להטמנה היא הפרדה במקור של הפסולת לשני זרמים "זרם רטוב" ו"זרם יבש". ה"זרם הרטוב" הוא אותם חומרים אורגניים שאנו אוכלים קרי פירות וירקות ומיצי הפסולת השונים, והוא מהווה כ-40% מהפסולת הביתית. באמצעות השימוש בקומפוסטרים יהיה ניתן לפיכך, לצמצם את כמות הפסולת הביתית ב-40%. במסגרת המאמץ העירוני לצמצום כמות הפסולת האורגנית המועברת להטמנה, הוחלט על חלוקתם של קומפוסטרים לתושבי העיר. הקומפוסטר שיחולק הוא מתקן נוח לשימוש שאפשר להציב בכל חצר בניין, או גינה פרטית. הוא מטפל עבורנו בפסולת האורגנית בעלויות אפסיות, מנטרל את הריחות רעים, מונע זיהום קרקע, ואנו נהנים מקומפוסט שמשמש כדשן איכותי לגינה. אם אתם שואלים את עצמכם: "איך הפלא הזה קורה?", אז התשובה היא קומפוסטציה. הקומפוסטציה היא תהליך ביולוגי של פירוק האשפה האורגנית על ידי מיקרואורגניזמים, שנמצאים באוויר בתנאים של לחות וטמפרטורה שהקומפוסטר מספק, ללא בזבז חשמל ומים כמו במכשירים ביתיים אחרים. האם מהלך זה יצליח כמו במדינות אירופה?! האם נגיע למסקנה שה"חיים בזבל" הם חיים ראויים?! האם פתח תקוה תיהפך להיות נושאת הדגל בקרב ערי ישראל לנושא ההגנה על הסביבה ויקומו בה פארקים אקולוגיים ייחודיים?! התשובה נמצאת אצל כל אחד ואחת מאיתנו, וכל מה שאנחנו צריכים לעשות זה לשים קליפת תפוז אחת, במתקן קטן אחד ולתת לטבע לעשות את כל השאר.

מעוניינים בקומפוסטר? צרו קשר עם עופר בדוא"ל oferbe@ptikva.org.il

תחרות מיחזור מיכלי משקה בפתח תקוה יוצאת לדרך

תאגיד המיחזור- אל"ה והמרכז לחינוך סביבתי פ"ת שמחים להכריז על תחרות מיחזור מיכלי המשקה בין בתי הספר בעיר. מטרת התחרות להקנות הרגלי התנהגות וחשיבה ירוקה וידידותית לסביבה, להעלות את המודעות למיחזור בעיר ולעודד את התלמידים ובני ביתם למחזר. התחרות תחל ב- 1 לינואר 2011 ותסתיים ב- 31 במרץ 2011. ההכרזה על ביה"ס הזוכה תהיה באירוע חגיגי במסגרת אירועי חודש איכות הסביבה.

★ התלמידים מוזמנים לצרכי שמירת הסביבה ומחזרים.
★ ביה"ס מקבל את דמי הפיקדון ומייצר אותם למטרה שבה.
★ ביה"ס נהנה ממחנות והטבות שתאגיד המיחזור נותן במסגרת הפרויקט הארצי.
למיחזור מיכלי משקה. פרטים באתר אל"ה <http://ela.org.il>

בנוסף לכל,

ביה"ס שליכה במרה הנקודות בציר ילכה בפרכס:

מופץ סביבתי לבית הספר

שימו : ייחודי לפ"ת, ביה"ס שאין ברשותם מתקני מיחזור יוכלו לקבל מתקן לאחר איסוף 1200 בקבוקים בלבד!

מה צריך לעשות?

(1) למלא את טופס מיחזור למטרה המופיע באתר אל"ה (2) למחזר, למחזר ולמחזר!!

לשאלות ופרטים נוספים: המרכז לחינוך סביבתי 03-9246549

oferbe@ptikva.org.il

תחרות צילום טבע עירוני בפתח תקוה

פרס ראשון: 5000 ₪

פרס שני: 3000 ₪

פרס שלישי: 2000 ₪

פרס ערך מוסף:

הכרת הטבע העירוני והגנה
על הסביבה העירונית

תנאי התחרות:

- התחרות מיועדת לתושבי העיר בלבד.
- התחרות איננה מיועדת לצלמים מקצועיים.
- חל איסור על השתתפות עובדי עירייה או בני משפחותיהם.
- התמונה חייבת להיות מצולמת בגבולות שטח השיפוט של העיר פתח תקוה בלבד, ולכלול ציון של מיקום מדויק.
- התמונה חייבת להכיל לפחות אובייקט אחד טבעי ולפחות אובייקט אחד שאינו טבעי. לדוגמא: ציפור לצד מבנה.
- כל מתמודד מתבקש לשלוח תמונה אחת בלבד.
- את התמונות יש לשלוח למייל shirlyr@ptikva.org.il תחת הכותרת: "תחרות צילום טבע עירוני פ"ת" עד ליום א', ט"ז באדר א' תשע"א, 20.2.11. בצירוף שם הצלם, וטקסט המכיל עד 100 מילים, המסבירות אודות הנראה בתמונה.
- שליחת התמונה מהווה אישור להצגת התמונה בתערוכת צילומים, שתתקיים במהלך חודש איכות הסביבה, בהפנינג רב משתתפים עירוני.
- ועדת שיפוט תכלול: נבחר ציבור, צלם מקצועי ועובדי עירייה.
- הכרזה על הזוכים וחלוקת פרסים יתקיימו במהלך חודש איכות הסביבה 2011 בין התאריכים 18.3.11-22.4.11.

לשכת החבר | סטודיו שוקי דוכובני

מינהל שפ"ע אגף איכות הסביבה המרכז לחינוך סביבתי

פינת הגיל הרך

מאת: יפעת וינרב גואטה, רכזת חינוך סביבתי בגני הילדים

הוכח כי הגיל הטוב ביותר להפנים ולרכוש הרגלים הוא הגיל הרך. שילוב החינוך הסביבתי החל מהגיל הרך, מחזק אצל הילדים מעורבות ועשייה, ומפתח אכפתיות לסביבה ולאיכות החיים בסביבה. כמו כן הדבר מעורר את מודעות הילדים לסביבה, ובזכות זאת גם את מודעותם של הוריהם. לפני כעשור עלה בעיריית פ"ת מיזם המשלב את משרד החינוך, עיריית פתח תקוה והיחידה לאיכות הסביבה. לנגד עיניהם של יוזמי התכנית עמדה החשיבות של הכנסת החינוך הסביבתי כבר מהגיל הרך, כדי לחנך לערכים סביבתיים את ילדי הגנים. מתחילת התהליך ועד היום ישנן בפ"ת יותר משישים גננות שעברו תהליך סביבתי בגן, ישנם שלושה עשר גנים שעברו תהליך הסמכה והוכרזו כ"גן ירוק" ע"י המשרד להגנת הסביבה, ישנו גן שקיבל פרס עירוני על מצוינות סביבתית, ואין ספור ילדים ששינו הרגלי חיים, ויודעים היום כי בקבוקים ונייר ממחזרים, סוללות אוספים ויצירות משימוש חוזר יוצרים. גננות רבות לקחו חלק במפגשים מרתקים, הרצאות וסדורים לימודיים והשינוי ניכר בשטח. אני קוראת לגננות נוספות לפנות אלי כדי לקבל הנחייה וסיוע, רעיונות לשימוש חוזר בפסולת במהלך השנה או לקראת חגים, ולקבל פתרונות נוספים לצמצום משאבים בגן הילדים. גנים שיכנסו לתהליך הסמכה לגן ילדים ירוק יקבלו תמיכה מלאה.

הצטרפו אלינו ועזרו לנו לטעת את הניצנים הראשונים בסביבה!

צרו קשר עם יפעת בדוא"ל yifat.queta@gmail.com

מעוף לצפרות - חוג צפרות פתח-תקוואי

אגף איכות הסביבה בסיוע מתנ"ס ורבר מקיימים בפ"ת חוג צפרות עירוני. החוג הוקם במטרה להכיר את הטבע העירוני ולשמר את מגוון מיני הציפורים. אחת לשבועיים, בימי שלישי, יוצאים תושבי העיר, בהנחיית הצפרית הגב' יהודית קאופמן, להכיר את הציפורים בעירנו ובסביבה הקרובה. בסיום האחרון שהתקיים בתאריך 14.12.10 בשטחי ההצפה של כפר הבפטיסטים, נצפו לא פחות מ 18 מינים שונים של ציפורים: עורבים אפורים, בז מצוי, דרורים, כחול חזה, פיפיון שדות, נחליאלים לבנים, מאינות, קאקים, אנפיות בקר, כרוונים, זרזירים, סיקסקים, ברווזי ברכיה, ביצנית שחורת כנף, חרטומיות הביצה, ביצנית לבנת כנף, דוחלים שחורי גרון וגבתון עירוני.

הסיום הבא יתקיים בתאריך 11.1.11 אנחנו והציפורים ממתנים לראותכם!
לפרטים והרשמה: judy_kau@walla.com

ביצנית שחורת כנף
(צילום: איתן קאופמן)

חדש במרכז!

המרכז לחינוך סביבתי רכש זיכיון מעמותת "אקולנוע" לסרטים סביבתיים עם תרגום.
להלן שמות הסרטים:

איש לא משפיע
מכורים לפלסטיק

הלורקס

מלכת היער

פסולת = מזון

האישה ששתלה עצים

ועוד מגוון סרטונים קצרים בנושאים סביבתיים

מוסדות חינוך פורמליים ושאנים פורמליים אשר מעוניינים בהקרנת הסרטים, מוזמנים לפנות למרכז לחינוך סביבתי.

אתר אקולנוע <http://www.ecocinema.org.il/>

היומן הירוק

חודש איכות הסביבה הצירוני 2011

יתקיים

בין התאריכים

18 למרץ ו-22 לאפריל

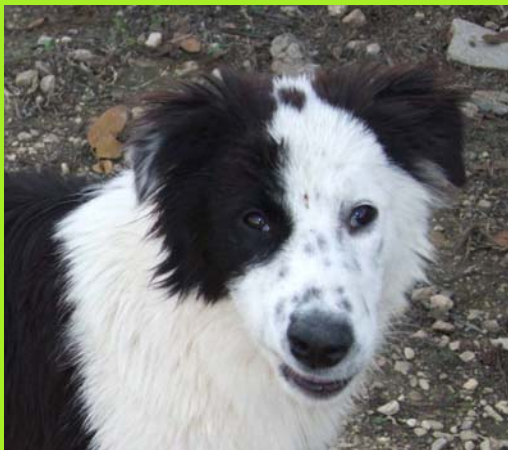
על מגוון הפעילויות העירוניות בידיעון הבא

פינת האימוץ: פתח תקוה לכלבים

החינוך הסביבתי חרט על דגלו להרחיב את גבולות האכפתיות. האכפתיות לא מסתכמת בין אדם לחברו האנושי, או בין אדם למקום ולסביבתו הטבעית. האכפתיות היא לא רק בחקיקה והגנה על חיות הבר המצויות בסכנת הכחדה, אלא גם בדאגה וסיוע לרווחת חיות הבית, ולחברינו הנאמנים: הכלבים. בשיתוף פעולה עם הכלבייה העירונית פתח תקוה, נפרסם מידי חודש כלבים המיועדים לאימוץ.

בינגו, כלב זכר, כבן שנה וחצי, בורדר קולי מעורב, קיווה להדליק נרות עם משפחתו בחג החנוכה האחרון. אך משפחתו ויתרה עליו והוא נמסר לכלבייה העירונית. מאז הוא מקווה לנס למצוא משפחה שתאהב אותו כמו שהוא: נבון, אנרגטי ונאמן.

מלבד בינגו עוד כ-80 כלבים ממתנים לאימוץ בכלבייה העירונית ומקווים לזכות בפינה החמה שבביתכם ובליבכם.

האם תרצו לזכות בפינה?

לפרטים אודות אימוצים והתנדבות:

השירות הווטרינרי פתח תקוה

רח' משה שוולב 6, סגולה פתח-תקוה

טלפון: 03-9303647

חמש עובדות על מים

- ✓ מרבית המים על פני כדור הארץ הם מי ים מלוחים. שאר המים נמצאים בקרחונים, ובמאגרים במי תהום. רק 0.5% מכלל המים בעולם ניתנים לניצול על ידי האדם.
- ✓ כמות המים באדם היא כ 70% מתכולת גופו, בעוד שבחרקים היא 45-50%.
- ✓ מחסור במים נחשב לאחת הסיבות לבחילות בתקופת ההיריון.
- ✓ מים מגבירים את חילוף החומרים בגוף באופן משמעותי, ומנקים את הגוף מחומרי פסולת, חומצות מיותרות, רעלים וחומרים מעודדי הזדקנות.
- ✓ ניתן לחסוך במים על ידי פעולות פשוטות (שגם יחסכו כסף): סגרו את הברז כאשר אתם מסתבנים, מצחצחים שיניים או מתגלחים. אפשר לכוון את הצינור של המזגן אל הגינה או לצמח שצורך הרבה מים.

שמורת הטבע בפלמחים
צילום: איתי מוניקדם

Elitai Monickendan

מתגלגלים

מאת: מורן גלדור, רכז אדמיניסטרטיבי במרכז לחינוך סביבתי ומדריך אופניים

ביום שבו החלה השריפה ביערות הכרמל, חשבתי לעצמי שאחד ממסלולי הרכיבה היפים בארץ ישתנה ללא היכר. בשבועות האחרונים היער והיערנים שוקדים על שיקום החורש. לחורש מצידו, יש את הקצב שלו. מבחינתי, אם יש כביש – הרי שאפשר לרכוב ומזג האוויר בתקופה האחרונה בא להדגיש זאת. לבית אורן וכלא דמון אפשר להגיע בדרכים רבות. המסלול מציע חווית רכיבה נעימה, מחוץ לסביבה העירונית-שגריתית, וסיום הכולל קפה וגלידה בטיילת של זכרון יעקב. המסלול מתחיל בתחנת הדלק על כביש מספר 4 מצד ימין לכיוון צפון. נתגלגל על כביש 4 עד לצומת פורידיס. נחלוף על פני פורידיס, צומת עופר, הכניסה לעין הוד ונפנה ימינה לכביש 721, המוביל לבית אורן. כמה מטרים לאחר הפנייה ימינה נעצור למספר דקות בכדי להתרענן לקראת העליה. נתחיל לטפס במעלה הכביש עד לצומת דמון. בצומת דמון נפנה שמאלה, לכיוון חיפה (כביש 672). בפנייה הראשונה נפנה ימינה (כביש 7212) ונעצור לרגע, בכדי להתרשם מהנוף של מפרץ חיפה. נרד עד לנשר (רחוב הכלניות) ועם תחילת בנייני המגורים, נפנה פניית פרסה ונחזור על עקבותינו. מי שאחז בחזקה בידיות הבלמים, יוכל לשחרר את אצבעותיו המכחילות, ולהזיע את דרכו מעלה. דרכנו חזור תהיה זהה לדרך ממנה באנו, אולם במהרה נגלה שישנם הרבה פרטי נוף שהוחמצו בדרך הלך. עם שובנו אל הרכבים ובתום העמסת הציוד על הרכבים, נעלה אל טיילת זכרון יעקב לגלידה משובחת וכוס קפה. אורך המסלול הוא כ- 85 קילומטרים, וזמנו מוערך סביב 4-5 שעות. לידיעתכם, אינכם חייבים לרכוב לבד!

בפ"ת קיימות קבוצות רכיבה שישמחו להתגלגל אתכם: גלגלי [המושבות](https://www.moranga@ptikva.org.il) וכן פתח תקוה בשביל [אופניים](https://www.moranga@ptikva.org.il).
צרו קשר עם מורן בדוא"ל moranga@ptikva.org.il

פעילויות לט"ו בשבט

ט"ו בשבט הגיע, חג לאילנות.

ודאי חשבתם לקחת חלק בנטיעות, או בחלוקת שתילים שזוהי פעילות סביבתית בפני עצמה. אך כיצד ניתן להפוך פעילות זאת לסביבתית ומעצימה אף יותר?!

בעת בחירת השתילים ניתן להתחשב בהיבטים סביבתיים נוספים כגון:

***משיכת מגוון ביולוגי**- הבנייה ההולכת וגוברת גורמת לדחיקה של מיני בע"ח מבית גידולם הטבעי. בחירת שתילים עם פרחים צבעוניים וגדולים תמשוך אלינו חזרה פרפרים וציפורים.

***חקלאות אורגנית**- גידול של צמחי תבלין ומרפא בשימוש ביתי, מבלי לרסס ולזהם את הקרקע.

***חסכון במים**- משבר המים בישראל מחייב אותנו להפחית בהשקיה. ניתן לבחור צמחים חסכוניים במים כגון: סוקולנטים.

***צמצום פסולת**- את השתילים ניתן לשתול בכלי קיבול שהינו פסולת בשימוש חוזר כגון: קופסת שימורים (בתמונה משמאל).

***חסכון במים ושימוש חוזר בפסולת**- יצירת "פלסטיפלורות" מבקבוקים בשימוש חוזר (בתמונה מימין).

איך יוצרים פלסטי פלורה ב 5 דקות?

1. לוקחים בקבוק 1.5 ליטר, וגוזרים את בסיסו.

2. מצירים על גבי הבקבוק, או צובעים אותו בצבעים ידידותיים לסביבה.

3. יוצרים שנצים עד למחצית אורך הבקבוק.

4. מקפלים את השנצים שיצרנו כלפי חוץ.

5. הפלא ופלא- תתחדשו! יצרתם פלסטי פלורה.

את ה"פלסטיפלורות" ניתן "לשתול" בגינה, וכעת כשאיננו צריכים להשקות את הפרחים..... ניתן להשתמש בצינורות השקיה ישנים שימשו כגבעול לבסיס הפלסטי פלורה!

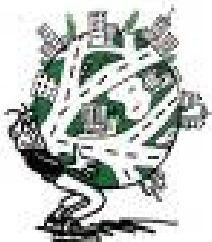
אתם מוזמנים להצטרף אל רשימת התפוצה שלנו ולקבל את

העלון אחת לחודש באופן קבוע.

לבקשת הצטרפות הקליקו [כאן](#)

במידה ואינכם מעוניינים לקבל את העלון, אנא שילחו מייל

[לאותה הכתובת](#) בציון "בקשה להסרה מרשימת התפוצה".

עיצוב גרפי : מורך גלדור

